

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή Α' Νηστειών (Ορθοδοξίας) – Ιωάν. 1, 44-52. (1/3/2015)

Η αναστήλωση της ανθρώπινης εικόνας

Είναι πολύ μεγάλη η ημέρα, αδελφοί μου, που ξημέρωσε σήμερα. Είναι ημέρα πανηγύρεως, χαράς και ευφροσύνης, στην έναρξη της καταναυκτικής και πνευματικής περιόδου της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, καθότι αυτή την ημέρα η Εκκλησία φέρνει στο προσκήνιο του ιστορικού της βίου την ανάμνηση της αποκατάστασεως και της προσκυνήσεως των θείων και ιερών Εικόνων του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, της Υπεραγίας Θεοτόκου και πάντων των Αγίων, καθώς και της τιμητικής προσκυνήσεως των αγίων Λειψάνων. Τιμά και τιμάται η Εκκλησία και μεγαλύνει τους αγώνες των Αγίων Πατέρων για την αποκατάσταση της Ορθοδόξου πίστεως, ύστερα από εκατόν δέκα επτά ολόκληρα χρόνια, διχασμού, αντιπαραθέσεων και οξυτήτας, σχετικά με την προσκύνηση των αγίων Εικόνων.

Ήταν μία εποχή που η Εκκλησία δοκιμάστηκε, ο λαός σκανδαλίστηκε, οι κληρικοί διχάστηκαν, η πολιτική εξουσία ενεπλάκη στα εκκλησιαστικά πράγματα, με δυσμενείς, ως επί το πλείστον, επιπτώσεις, έως ότου ο Θεός ηθέλησε και έστειλε φωτισμένους ανθρώπους, αρχιερείς, κληρικούς και μοναχούς ως και εκείνη την ευλογημένη, οσία αυτοκράτειρα του Βυζαντίου, την Θεοδώρα την Αυγούστα, η οποία, με το κύρος και την ορθόδοξη αντίληψή της, συνέβαλε στην αποκατάσταση της τιμητικής προσκυνήσεως των αγίων Εικόνων και στην ειρήνευση της Εκκλησίας.

Την αναστήλωση των ιερών Εικόνων γιορτάζουμε σήμερα, καθότι η Εκκλησία μας, μάς έδωσε την δυνατότητα, με την προσκύνησή τους να τιμούμε όχι το υλικό στοιχείο από το οποίο είναι κατασκευασμένες, αλλά το πρόσωπο το αγιασμένο που είναι αποτυπωμένο σ' αυτές και δι' αυτού, τον Κύριο της δόξης Ιησού Χριστό, ο οποίος είναι ο δωρεοδότης και παροχέας της αγιότητας, ο μόνος όντως Άγιος και εν αγίοις αναπαυόμενος.

Οι αγώνες της Εκκλησίας μας, όμως, και η ζωή της όλη από της συστάσεώς της, αποβαίνει και αποσκοπεί στην αποκατάσταση και αναστήλωση μιας άλλης εκπεσμένης εικόνας, μέσα στην ιστορική πορεία του ανθρώπινου βίου. Και αυτή η εκπεσμένη εικόνα η οποία

χρήζει αναστηλώσεως και αποκαταστάσεως διαχρονικά, είναι η εικόνα του Χριστού στον κόσμο, ο άνθρωπος, ο κάθε άνθρωπος, ο οποίος διαρκώς υφίσταται φθορά, πτώση, κένωση και απώλεια, υποβάθμιση και υποτίμηση στην πορεία της ιστορίας. Και θα μπορούσαμε να εντοπίσουμε πάρα πολλούς λόγους για τους οποίους αυτή η ανθρώπινη εικόνα δοκιμάζεται και υποτιμάται τόσο βάνουσα. Για την οικονομία του χρόνου, όμως, θα περιοριστούμε σε δύο από αυτούς.

Ο πρώτος λόγος είναι καθαρά πνευματικός και οφείλεται στο γεγονός της αμαρτίας. Η είσοδος της αμαρτίας στην ανθρώπινη ζωή και ιστορία είναι αυτή που συσκοτίσε και αμαύρωσε την εικόνα του Θεού στο πρόσωπο του κάθε ανθρώπου. Προκάλεσε έχθρα ανάμεσα στο Θεό και τον άνθρωπο. Έκτισε τείχη ανάμεσα στο Θεό της αγάπης και το τελειότερο δημιούργημά του, τον άνθρωπο. Αυτή η αμαρτία είναι που εξαχρείωσε και ταυτόχρονα, εξαγρίωσε το ανθρώπινο πρόσωπο και το έκανε εχθρό του ίδιου του εαυτού του, του Θεού αλλά και του κάθε άλλου ανθρώπου. Είναι αυτή η εωσφορική κατάσταση, η οποία εισβάλλει στην ανθρώπινη ζωή, με τη δική μας θέληση, διαστρέφει τη Θεοειδή εικόνα με τη οποία μας δημιούργησε ο Θεός, και καταστρέφει την προοπτική της ομοιότητας με Εκείνον, για την οποία όλοι είμαστε πλασμένοι.

Η αμαρτία είναι ένα γεγονός, το οποίο ο κάθε συνειδητοποιημένος Χριστιανός οφείλει να αντιμάχεται, να πολεμά, να αγωνίζεται, προκειμένου να το κατανικήσει, να το καθυποτάξει. Είναι ένας αγώνας δύσκολος, επίμονος, αιματηρός, αλλά, ταυτόχρονα, συναρπαστικός. Ένας αγώνας τον οποίο δεν μπορούμε να επιτελέσουμε και να καταφέρουμε μόνοι μας, αλλά μόνο με τη Χάρη, τη βοήθεια και το έλεος του Θεού και μόνο μέσα από ένα δρόμο, από μία διαδρομή· από τη διαδρομή και το δρόμο της μετανοίας. Αυτόν τον δρόμο τον οποίο τόσο ξεκάθαρα προβάλλει ενώπιόν μας, κυρίως αυτή την περίοδο, η Αγία μας Εκκλησία, στην περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, η οποία ευφυώς ονομάζεται από τον υμνωδό «μετανοίας καιρός και δεήσεως ώρα». Γι' αυτό, οφείλουμε να εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία της σαρακοστιανής διαδρομής, προκειμένου να αγωνιστούμε στο στάδιο αυτό της μετανοίας, με ταπείνωση, με αυτοκατάκριση, με αυτοέλεγχο, με αυτοεξέταση, προκειμένου να φτάσουμε στην αυτογνωσία και να παλέψουμε ώστε

να αποκαταστήσουμε τη διασαλευμένη, λόγω της αμαρτίας, και εκπεσμένη προσωπική μας εικόνα.

Υπάρχει και ένας άλλος λόγος για τον οποίο η ανθρώπινη εικόνα είναι διαρκώς υποτιμημένη και εκπεσμένη στην ανθρώπινη ιστορία. Ένας λόγος τον οποίο προσπαθεί, με πνευματικούς τρόπους, ν' αντιμετωπίσει η αγία μας Εκκλησία και αυτός ο λόγος είναι ο άνθρωπος. Γιατί ο άνθρωπος για τον άνθρωπο, στην εποχή μας, έχει γίνει λύκος, εχθρός, αντίπαλος. Οι Άγιοι έλεγαν ότι στο πρόσωπο των ανθρώπων έβλεπαν τον ίδιο το Θεό, το σαρκωμένο Ιησού Χριστό. Οι άνθρωποι που ζουν μακριά από το θέλημα και τη χάρη του Θεού, στο πρόσωπο του κάθε ανθρώπου βλέπουν τον εχθρό, τον αντίπαλο, τον αντικείμενο. Τα συμφέροντα, οι ιδιοτέλειες, οι εφήμερες επιδιώξεις, η δύναμη, η κοσμική εξουσία, είναι αιτίες οι οποίες διαστρέφουν την ανθρώπινη συνείδηση και στρέφουν τον έναν άνθρωπο απέναντι στον άλλο, τον ένα λαό απέναντι στον άλλο λαό. Αυτό είναι το μεγάλο ζητούμενο στην εποχή μας για την Εκκλησία μας, να προσπαθήσει ν' αποκαταστήσει το ανθρώπινο πρόσωπο, συμμαζεύοντας αυτήν την εκπεσμένη νοοτροπία της αντιπαλότητας και της εχθρότητας. Βλέπετε, σήμερα αναβιώνουν ξεπερασμένες και επικίνδυνες λογικές και νοοτροπίες, οι οποίες ξεχωρίζουν τους ανθρώπους, ανάλογα με την καταγωγή, την εθνική προέλευση, το χρώμα του δέρματος, το φύλο, τη μόρφωση, τη θρησκευτική εμπειρία, τη συνείδηση. Είναι ιδεολογίες οι οποίες, εκμεταλλευόμενες την κρίση των καιρών μας, προσπαθούν να διεισδύσουν στην ανθρώπινη σκέψη, να την δηλητηριάσουν και να κερδίσουν εφήμερα, ιδιοτελή οφέλη, στρέφοντας τους ανθρώπους απέναντι στους ανθρώπους. Ιδεολογίες που, πολλές φορές, χρησιμοποιούν και εξυψώνουν την ελληνικότητα και χωρίς καμία ντροπή χρησιμοποιούν και επικαλούνται την εκκλησιαστικότητα και την ορθόδοξη θρησκευτικότητα. Όμως, η Εκκλησία μας έχει χρέος ιερό να σταθεί απέναντι στον παραλογισμό της παραποίησης και της διαστροφής του ανθρώπινου προσώπου, με τρόπο στηλιτευτικό, ξεκάθαρο και ομολογιακό. Όλοι οι άνθρωποι απέναντι στο Θεό είμαστε ίσοι. Ο Χριστός ήλθε για να σώσει όλους τους ανθρώπους. Στην Εκκλησία ανήκουμε όλοι, είτε είμαστε συνειδητά μέλη Της, είτε όχι. Η Εκκλησία απλώνει τα χέρια της σε όλους. Είναι αυτή στην οποία

δεν χωρούν διακρίσεις, διαχωρισμοί, ανώτεροι και κατώτεροι, καθώς *πάντες εις εομὲν εν Χριστῷ Ἰησοῦ*¹.

Αυτό είναι το μεγαλείο της αγίας μας Ορθοδοξίας. Και γι' αυτό οφείλει να καυχάται και πνευματικῶς να υπερηφανεύεται η αγία μας Εκκλησία, γιατί είναι Αυτή η οποία διασώζει ακλόνητη την αξία της εικόνας του ανθρωπίνου προσώπου. Γι' αυτό κι εμείς, αδελφοί μου, οι ορθόδοξοι Χριστιανοί, οφείλουμε να είμαστε εν Χριστῷ υπερήφανοι. Είναι η μοναδική, ενδεχομένως, υπερηφάνεια η οποία μας επιτρέπεται, το γεγονός ότι είμαστε μέλη της αγίας Εκκλησίας του Χριστού, εδώ που θεραπεύεται το ανθρώπινο πρόσωπο, εδώ που διακονείται η κάθε ανθρώπινη ανάγκη, εδώ που ο αγώνας είναι διαρκής για να αναστηλώνεται και να μορφώνεται η εκπεσμένη εικόνα του ανθρωπίνου προσώπου. Αυτή είναι η αγωνία, αυτό το ἔργο, αυτός ο αγώνας της Εκκλησίας, όχι μόνον των κληρικών, αλλά λαϊκών και κληρικών μαζί, γιατί εμείς είμαστε η Εκκλησία. Να αγωνιζόμαστε με τέτοιο τρόπο, ούτως ὥστε και σε προσωπικό επίπεδο, με τον αγώνα της μετανοίας, να αναστηλώνουμε την εκπεσμένη, λόγω της αμαρτίας, εικόνα μας, αλλά και σε ευρύτερο κοινωνικό επίπεδο, να αγωνιζόμαστε για την αναστήλωση της εκπεσμένης ανθρώπινης εικόνας, παλεύοντας με σθένος ἀπέναντι στις δυνάμεις εκείνες που κάνουν τα πάντα για να την φθείρουν, να την ταπεινώσουν, να την εξευτελίσουν. Χρόνια πολλά και ευλογημένα!

Αρχιμ. Ε.Ο.

---

¹ Γαλ. 3,28